

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 24 coroane.
Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul Inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Porniri greșite

«Gazeta Poporului» din Sibiu, în numărul 23 din 9 Iunie nou a. c. se ocupă cu articolul nostru cu acest titlu, și se prezintă pe sine ca apărătoare a bisericii și pe noi ne pune între cei ce nu apără biserica. Și aceasta pentru cuvântul, că noi am condamnat în frunte cu arhiepiscopul-mitropolit greva ce s'a introdus în sinod prin neprezentarea deputaților la ședințe și nu am votat cu aceia, cari au suspendat activitatea sinodului pe timp Dumnezeu știe cât.

În afacerea cu trimiterea comisariatului guvernial la ședințele sinodului spune numitul ziar, că sinoadele noastre au hotărât să protesteze în contra acestei măsuri a guvernului.

Atâta și mai mult nimic.

Adevărul e, că în contra acestei măsuri a guvernului a protestat și încă în cale telegrafică Arhiepiscopul-mitropolit îndată când a primit știrea dela guvern, un lucru acesta, care l-a scos la iveală în sinod comisiunea organizatoare, și pentru care sinodul a votat recunoștința Arhiepiscopului. Sinodul deci a repetat aceea ce arhiepiscopul a făcut în virtutea responsabilității sale ca conducător al bisericii.

Aceasta însă nu o spune *Gazeta Poporului*. O am spus însă noi în ziarul nostru, că în contra modului cum guvernul a trimis comisar la sinoade a protestat arhiepiscopul nostru, pentru ce biserica i-a votat recunoștință.

Ni se restălmăcesc cuvintele, că noi nu tragem la îndoială dreptul guvernului, de a exercia cum el crede dreptul maiestatic, și din aceasta încă ni se face acuză gravă de tradarea bisericii.

Apoi da, noi nu ne credem îndreptățiți a prescrie guvernului cum să exercieze drepturile maiestatic, aceasta nu chiar și în timpuri normale, cu atâta mai puțin în timpuri marțiale, ca și cele grele de azi.

Datorința noastră este, să căutăm a ne apăra, când ni se jignesc drepturile bisericești.

Aceasta o am făcut și acum. Am remonstrat, ceea ce a aprobat și sinodul. Vom remonstra și în viitor cu demnitate și cu bărbăție, de câte ori va fi biserica atacată, fie atacul venit în timp normal, fie venit în timpuri grele, ca cele de azi.

Atâta și mai multe acum nu.

După sinoadele românești

Sub titlul acesta ziarul *Pesti Hirlep* din 19 Mai a. c. a publicat următorul articol:

În câteva rânduri și modest s'a strecurat prin ziare vestea: guvernul a trimis comisari ministeriali la sinoadele diecezeane ale românilor greco-orientali; am putut ceti apoi dări de seamă mai lungi despre urmările acestei dispozițiuni guverniale. Din punct de vedere național maghiar este aceasta un eveniment însemnat, este partea introductivă de dispozițiuni, prin cari biserica greco-orientală din patrie cu o populațiune de peste 2 milioane, împărțită în 3 părți și din punct de vedere al dreptului de supremă inspecțiune a statului tractată în trei feluri, se îndreptează din nou spre terenul ființei și al activității sale, pe care s'a zidit, și pe care trebuie să funcționeze.

Căci este lucru știut, că biserica greco-orientală este biserică episcopală ca și cea romano-catolică. Dog-

mele, chemarea ei luminează, învățăturile ei sunt identice, și numai primatul papal, și ceremonialul formulat de către scriitorii și poeții creștini greci din evul mediu în mod răpitor, cu inspirație din altă lume nu pentru una națiune, ci pentru o lume internațională, acestea sunt în cari se deosebesc de biserica romano-catolică.

Este neștiință sau o seducere a celor neorientați afirmațiunea, că biserica aceasta ar fi națională (sârbă, română, grecească). Nici vorbă, chiar și atributele ei canonice sunt acelea ca la romano-catolici: una, sfântă, sobornicească și apostolească.

Regii, bărbaii noștri de stat până 1867 au priveghiat cu trezvie, ca biserica să nu se desbrace de caracterul său episcopal. Rescriptul regal din 16 Iulie 1779, care stabilește organizarea internă a bisericii și raportul ei către stat, îngrijește pe linia întreagă, ca să nu se altereze ființa ei episcopală, și credincioșii laici sub mantaua bisericii să nu se ocupe cu lucruri profane, cari nu privesc lumea ceaaltă. În anul 1867 reprezentanților bisericii le-a succedat să facă pe bărbaii de stat de atunci, poate prea ultra liberali, să creadă, că biserica nu e episcopală, ci sinodală.

A luat ființă articolul de lege IX din 1868, care pe locuitorii de ritul greco-oriental de sub o căpetenie bisericească, de sub patriarhul din Carlovitz, cărora prin art. de lege XXVII din 1791 li s'au dat drepturi civile, i-a împărțit după naționalitate, și pe seama sârbilor și a românilor a înființat metropolii independente, de sine stătătoare.

Fiecare metropolie primește statut de organizare aprobat de rege. Statutele acestea de organizare autonome de gust (de colorit) protestant,

care nu se poate aduce în consonanță cu natura bisericii și cu canoanele, a scos din mâinile preoției, ce stă sub influința episcopului întărit de rege, afacerile bisericești, școlare și cele fundamentale și le-a dat în competența unor organisme deosebite, cari prin alegere se compun în două terțialități din credincioși laici.

Și pe când autonomia sârbească normează destul de pe larg dreptul de supremă inspecțiune și modul lui de exerciere și dă în competența guvernului statului decidența finală a multor afaceri importante, pe atunci în autonomia română dreptul de supremă inspecțiune este abia amintit, însă cine, unde și când exerciază dreptul acesta, în direcțiunea aceasta abia aflăm vreo dispozițiune eficace vrednică de pomenit.

Este o urmare naturală a acestei întrelăsări și a altor cauze, că la sinoadele românești, față cu comisarii ministeriali, în Arad oamenii au luat poziție lărmuitoare, în Caransebeș s'au pus pe renitență lină.

La renitența aceasta guvernul numai un răspuns poate avea.

Să facă cu românii ceea ce a făcut antecesorul său în 1912 din cauze mai mici cu sârbii, se restituie caracterul episcopal al bisericii și la români, și să scoată din valoare rezoluția regală din 28 Mai 1869. Apoi să se facă pe seama bisericii universale rezoluție regală sau lege nouă. În acel statut nou dreptul de supremă inspecțiune trebuie normat în cele mai mici amănunte.

Dacă în Austria cea cu atâtea naționalități români, rutenii, sârbii și grecii nu au provincii mitropolitane de sine stătătoare, autonome, ce lipsă este de acelea în Ungaria, și așa unitară în cele politice.

FOIȘOARA

O mamă

— Povestire de Maxim Gorki —

De câteva săptămâni acum, orașul era înconjurat de un cerc strâns de dușmani înarmați. Noaptea aprindeau focuri și în întunericul des flăcările se îndreptau spre zidurile orașului ca o mulțime de ochi roșii ce priveau amenințători. Aceste lumini pânditoare făceau să nască gânduri negre în sufletele celor asediați.

Din înălțimea zidurilor se putea vedea lanțul dușmanilor strângându-se din zi în zi mai mult și umbrele lor prelungi mișcându-se în jurul focului. Se auză nechezul cailor sătui, amestecându-se cu zgomotul armelor, cu râsurile sonore și cu cântecele voioase ale soldaților, și nimic nu părea mai grozav, decât veselia acestei armate sigure de izbândă.

Toate fântânele orașului fuseseră umplute de dușmani cu cadavre. Dăduseră foc viilor, călcase în picioare câmpiile, pustiseră grădinile. Cetatea era deschisă de pretutindeni, și nu trecea o zi, fără ca tunurile și flintele năvălitorilor să nu trimeată fier și plumb asupra ei.

Pe străzile înguste se perindau, cu un aer abătut, cete de soldați zdrențuiți și pe jumătate morți de foame. Prin ferestrele caselor ieșeau gemetele răniților, strigătele de agonie, rugăciunile femeilor și plânsetele copiilor. Toți vorbeau pe șoptite, cu vocea abătută. Își tăiau, brusc, vorba unul altuia. Ascultau cu băgare de seamă, dacă nu cumva dușmanul urcă la asalt.

Mai ales seara, viața devenea de nesuferit. Atunci, în mijlocul tăcerii, plânserile se făceau mai lămurite și mai numeroase; umbre de un albastru închis, care ascundeau vederii tabăra dușmană, ieșeau din crăpăturile munților îndreptându-se către zidurile pe jumătate prăbușite și luna se ridica deasupra dantelei întunecate a creștelor, asemenea unui scut răstăcit, scofălcit de lovituri grele de spadă.

Ne mai nădăjduind niciun ajutor, sleiți de oboseală și de foame, asediații priveau cu spaimă dinții ascuțiți ai creștelor, gurile negre ale prăpăstiilor și tabăra zgomotoasă a dușmanilor. Totul le vorbea de moarte și nici o stea mângietoare nu strălucea pentru ei.

În case nimeni nu îndrănea să aprindă lumini. Un întuneric adânc acoperea străzile, și o femeie învăluită dela creștet până

la picioare într-o mantie neagră lunecă fără zgomot ca un pește în fundul apelor.

Văzându-o, oamenii se întrebau:

— Ea e oare?

— E ea.

Și se-ascundeau în unghere; sau, plecând capul, treceau repede, fără să spună vre-un cuvânt. Căpeteniile patrulilor o întâmpinau cu voce aspră:

— Iată-te iar pe stradă, Monna Marianna. Ia seama, poți să fii omorâtă și nimeni n'are să caute pe vinovat...

Ea, neclintită, aștepta, dar patrula se depărta, fie că nu îndrănea să o atingă, fie că îi era silă să o facă. Singuratică, Monna Mariana își reluă atunci drumul ei fără țință, străbătând stradă după stradă, mută și neagră, ca o întrupare a nenorocirilor orașului; în jurul ei pluteau sunete înfricoșătoare și o urmăreau: gemete, plânsete, rugăciuni, zgomot de voci mohorâte ale soldaților, cari pierduseră nădejdea de a învinge.

Cetățeană și mamă, se gândea la fiul ei și la patrie. În fruntea celor cari distrugau orașul, se găsea propriul ei fiu, un băiat frumos, nemilos și vesel; nu demult îl privea cu mândrie ca pe un dar prețios făcut de ea țării, ca pe o putere bine făcătoare plămuită de ea, ca să scape pe

locuitorii cetății, ai cuibului unde era și ea născută, unde-l născuse și hrănise și pe el. Lanțuri nenumărate și de nesfârșit îi legau sufletul de pietrele vechi, cu care strămoșii clădiseră casele și întăriseră zidurile orașului, de pământul unde odihneau oasele lor ei, de legendele, cântecele și speranțele lor. Această inimă sângera că pierduse ființa, care îi era cea mai aproape; totuși Marianna n'ar fi putut spune ce o stăpânea mai mult: dragostea de mamă, sau dragostea de țară.

Așa se plimbă Monna Marianna pe străzi; mulți se speriau, luând umbra ei neagră drept întruparea morții apropiate tuturor; când o recunoșteau, se îndepărtau în tăcere de mama trădătorului.

Dar într-o noapte, într'un colț singuratic, lângă zidul cetății, ea zări o femeie, îngenunchiată lângă un cadavru, nemișcată, ca o bucată de pământ; femeia se ruga, ridicând către stele chipul ei îndurerat; pe zid deasupra capului ei sentinelele vorbeau pe șoptite; armele zângăneau lovindu-se de pietrele zidurilor.

Mama trădătorului întreabă:

— Ți-e bărbat?

— Nu.

— Frate?

Și până atunci însă pretindem, ca comisar ministerial investit cu dreptul de veto, cu cerc cât mai larg, care să cunoască limba bisericii și afacerile ei interne, să fie de față nu numai la ședințele sinoadelor, ci și în ședințele consistoriale, căci din punct de vedere național nu este lucru indiferent, ce hotărâsc și cum tractează senatoarele bisericești și școlare ale consistoriilor.

Contele Burian la Berlin. Ministrul de externe al monarhiei, contele Burian a sosit în 11 l. c. la Berlin, și a avut sfătuirii cu cancelarul imperial contele Hertling și cu secretarul de stat Kühlmann. Sfătuirile, urmate a doua zi, au avut de obiect toate problemele politice de importanță actuală. Despre sfătuirile acestea, care au să se continue, se va da un comunicat oficial. Contele Burian s'a înapoiat în 12 l. c. seara la Viena.

Din camera ungară. Marți, în 11 l. c., s'a ținut o ședință formală, în care ministrul de finanțe Al. Popovits a depus pe biroul camerei proiectul de *indemnitate* bugetară pentru patru luni, va să zică până la sfârșitul lui Octomvrie a. c.

Miercuri, în 12 l. c., s'a votat în a treia citire proiectul despre urcarea taxelor pentru lucrările notarilor publici. Președintele anunță, că guvernul dorește să se desbată indemnitatea în săptămâna viitoare, după care va urmări îndată discuția asupra proiectului de *reformă electorală*. La ordinea zilei sânt: interpelările.

Știrile războiului

Ofensiva germană, pornită la Chemin des Dames, prin care trupele aliatului nostru au pătruns până la Marna și până în nemijlocită apropiere de Reims, s'a oprit pe câțva timp. Armatele franceze, engleze și americane își atribuie sieși oprirea în loc a trupelor germane. Cercurile autorizate militare însă arată, că ofensiva germană și-a ajuns ținta urmărită pe locul acesta de operațiuni. Pauza de acum nu este satornică, ci este prilej de pregătire pentru lovituri noi.

Tunurile mari au început iarăși să bată Parisul, care pe zi ce merge își ia tot mai mult aspectul unui oraș asediat.

După comunicatul oficial german, grupul de armate al principelui moștenitor a făcut din 27 Mai până în 11 Iunie 75 mii de prizonieri.

Contra-revoluționarii ruși, cum se anunță din Chiev, au plănuit o mișcare în interesul Ințelegerii. Cuibul conjurațiilor, descoperiți la Moscova, era o „Societate pentru apărarea patriei și a libertății”. Programul conjurației era: guvernul trebuie răsturnat; să se formeze un nou guvern și o nouă armată, să se desființeze instituția comitetului și a comisarilor de armată, în sfârșit, să se continue războiul alături de Ințelegerii. Capii conjurației erau ofițeri, cari dispuneau de mulți bani.

— Băiat. Bărbatul meu a fost omorât acum treisprezece zile, și asta azi.

Și ridicându-se, mama mortului mai spuse, cu resemnare:

— Madona vede totul, știe totul. Slavă ei!

— De ce? Întrebă cea dintâi. Cealaltă îi răspunse:

— Acum că a murit cu cinste, luptând pentru țară, pot spune că făcea să se nască în inima mea, o teamă: eră ușuratic, iubea prea mult viața veselă, și-mi eră frică să nu fie îndemnat să trădeze cetatea, cum a făcut fiul Mariannei, dușmanul Domnului și al oamenilor, căpetenia vrăjmașilor noștri. O, ala să fie blăstemat! Sănu care l-a zămislit să fie blăstemat!

Ascunzându-și fața, Marianna fugi; a doua zi de dimineață se duse la apărătorii cetății și le spuse:

— Omorâți-mă, de vreme ce fiul meu a devenit dușmanul vostru, sau lăsați-mă să părăsesc orașul, ca să mă refugiez lângă el...

— Ești o ființă omenească, și țara trebuie să-ți fie scumpă: fiul tău e un dușman pentru tine, așa cum e pentru fiecare din noi...

După lupte de două zile, armata generalului Hutier a ocupat înălțimile dela sudvest de Noyon. Francezii au fost nevoiți să-și evacueze pozițiile din pădurea Carlepoint și de pe malul răsăritean al Oisei.

Comunicatul din 13 l. c. vestește lupte locale pe teatrul războiului dela sudvest de Noyon și la sud de Aisne.

Secția de marină a ministerului de război i. și r. comunică din Viena în 13 l. c.: Vasul mare de război „*Szent István*”, într-o cursă de noapte în Adriatică, a fost cufundat printr-o torpilă.

După sinoade

— Glasuri de presă —

Dintr'un prim articol al ziarului brașovean Gazeta Transilvaniei, din 6 Iunie, publicăm următoarele rânduri:

Inchiderea Sinodului arhidiecezan din Sibiu înainte de vreme, în urma refuzului celor treizeci și șase de membri de a participa la continuarea lucrărilor, constituie pentru credincioșii bisericii noastre o justă îngrijorare și un trist exemplu de disciplină și interes pentru treburile noastre bisericești și școlare, ajunse în cea mai critică situație în urma întâmplărilor războiului și invaziunii dușmane în Ardeal.

În cuvântul de deschidere (publicat în Telegraful Român) am cetit ca o revelație dumnezeiască pasajul privitor la dreptul incontestabil al Majestății Sale Regelui să exerciteze control în orice formă dorește. Consecință naturală era să se considere comisarul ministerului de culte ca emanație a dreptului majestatic de supremă inspecție. Ear dacă cineva voia să meargă cu deducțiunile și mai departe, prezența comisarului o putea considera ca o urmare a stărilor excepționale de război și a dreptului guvernului de a asista la ori-ce întrunire publică prin reprezentantul său. Și într'un caz, și într'altul chestiunea era aplanată prin faptul, că sinoadele noastre sânt publice și n'avem a ne teme de nici un control, și de nici un soi de detectivi.

Adevărat, că trimiterea de comisari s'a făcut pentru prima dată la noi și, poate din greșală, cu pierderea din vedere a formalităților legale. Dar, după ce mitropolitul a remonstreat cu toată energia și a căutat să apere autonomia bisericească, și mai cu seamă după ce a trebuit să se simtă jignit prin lipsa de încredere, ce s'a dovedit față de dânsul, și după ce a consimțit, ca și sinodul să facă din ședință remonstrație și să o ducă o deputație sinodală până la treptele tronului, protestând în contra încetățenirii unui act necunoscut de constituția noastră autonomă bisericească în interval de o jumătate de veac, era numai natural, ca sinodul să-și continue lucrările măcar până va face reprezentația și va trimite deputația.

Sinodul n'a făcut nici reprezentația și n'a ales nici deputația, care a decis-o. Era altceva, dacă sinodul încredința pe președinte, biroul sau consistorul să o facă, dar așa chestiunea s'a oprit la drumul jumătate. Și aici zace lipsa de logică.

La sfârșitul articolului, confrății dela Brașov își exprimă nădejdea, că energia

și prudența arhiepiscopului și mitropolitului va înlătura noua primejdie ce amenință biserica noastră. În același timp nădăjduesc și aceea, că guvernul țării va aprea după cuviință și prin dispoziții părintești poziția cea grea a înaltului prelat.

Din zările budapestane, din 8 Iunie:

Opinia publică tot se mai ocupă cu problema sinoadelor române. Nu s'a adus încă nici o horăre: Oare guvernul își mai susține sau nu dispoziția de a permite ținerea sinoadelor numai în prezența delegatului ministerial, ori satisface dorințele prezentate din partea bisericii românești, și caută altă deslegare. În momentele acestea, posibilitatea din urmă este mai probabilă.

În zilele din urmă, mitropolitul dela Sibiu, Vasile Mangra, s'a prezentat la ministrul președinte Wekerle și i-a prezentat memoriul, în care cere modificarea ordonanței fostului ministru de culte, a contelui Apponyi, ca jignitoare pentru biserica greco-orientală română.

Prim-ministru Alexandru Wekerle, în audiența dată mitropolitului Mangra, n'a făcut declarațiuni cu privire la hotărârea ce o va lua, dar a promis că are să cerceteze cauza.

În același fel s'a exprimat în culourile parlamentului și ministrul de culte și instrucțiune publică, contele Ioan Zichy, zicând că în afacerea aceasta se va mai consulta cu arhiepiscopul Vasile Mangra, va primi și raportul comisarilor guvernului, va citi memoriul înaintat din partea arhiepiscopului mitropolit, se va consulta cu ministrul președinte, și numai după sfătuirile acestea se va aduce hotărârea definitivă cu raport la atitudinea guvernului.

Se da cu socoteală, că guvernul va reveni asupra întregii probleme; dar nu este exclus ca viitoarea hotărâre să nu fie altceva, decât o schimbare de formă a celei dintâi.

În numărul său din 25 Mai Drapelul a scris:

E bine știut, că guvernul a aflat de bine să bladeze și discrediteze pe capii bisericii ortodoxe române din patrie, trimițând comisari guvernali pe lângă sinoadele eparhiale...

În ședința dietei din 11 Mai a răspuns dl ministru Wekerle (la interpelarea deputatului Dr. S. C. Pop) între altele: Dreptul de control îl exercităm zilnic față de toate bisericile prin o sută și o mie de dispoziții administrative. Prin urmare, nu este restrâns numai la comisari regești, ci se îndeplinește prin ori și care delegat, care primește asemenea însărcinare. Dreptul de control se exercită sub o sută și o mie de forme față de diferitele biserici. Vă rog, nu vedeți în lucrul acesta vătămare și nu știu ce fel de neîncredere. Așa s'au schimbat relațiile, și vă rog să-mi credeți, că polițieni români, demni de toată încrederea au reclamat, ca dreptul acesta de control trup să se facă și să se exerciteze față de unele biserici.

Care dintre noi, — continuă Drapelul — n'ar voi să afle, cine sânt acei „polițieni români demni de toată încrederea”, despre cari face amintire dl Wekerle... Curiozitatea aceasta se vede că a răpit și pe dl Vasile Goldiș care... a suferit, că adevărata cauză a trimiterii comisarilor este mitropolitul, căci el a intervenit la guvern... Față de aserțiunea aceasta a dl Goldiș, mitropolitul respinge zisele lui și le califică de calomnieri mincinoase, căci el — arhiepiscopul — a intervenit la guvern îndată după primirea ordonanței ministeriale, să-și retragă dispoziția privitoare la comisar, iar sinodul arhidiecezan a votat recunoștință arhiepiscopului pentru pasul acesta.

Curiositatea, scrie Drapelul, devine și mai mare, (și mai mare? după recunoștința sinodului? Red.) mai cu seamă că după publicațiile din ziare (care anume? Red.) mitropolitul din Sibiu a primit cu multă paradă pe comisarul guvernial. (În realitate n'a fost absolut nici o paradă. Red.)... Fiind chestia de însemnătate, merită să se facă lumină. (Lumină s'a făcut, și se va mai face — pentru cei ce doresc și pot s'o vadă. Red.)

Din parlamentul german

Nou președinte. — Trei vicepreșidenți. — Programul. — Încredere în puterile proprii.

La alegerea de președinte al camerei imperiale germane, deputatul Fehrenbach, din partidul centrului, a obținut 270 de voturi din 280. Vicepreșidenți au fost aleși: Dove, progresist, Scheidemann social-democrat, și Paasche național liberal.

În cuvântarea sa de program, noul președinte Fehrenbach a schițat direcția, în care voiește să conducă Reichsratul.

Ideile principale din această cuvântare sânt următoarele:

Camera imperială germană se inspiră și mai departe de gândirile rostite în 4 August 1914. Aceasta însemnează, că războiul de apărare se continuă în forma aceasta și mai departe.

Cu raport la situația războinică, președintele zice, că după toate semnele războiul și-a ajuns punctul culminant: deslegarea nu mai poate fi departe.

Amintește cuvintele prim-ministrului francez Clémenceau, care află că situația este cumplită, și care nădăjduște ajutor din partea Americii: Dar ajutorul american, cum știm, este până acum mai mult făgăduit decât realizat. Dimpotrivă, noi germanii și aliații noștri nu în ajutorul străin ne punem încrederea, și nici succesele noastre de până acum nu le-am obținut prin ajutor de puteri străine, ci sprijiniți în puterile noastre proprii. Tot astfel și pe viitor ne răzăm pe armatele noastre probate și nebiruite, și pe stăruințele neînfrânte și fără păreche ale poporului, vrednic de toată lauda. Dacă Germania nu s'a speriat de trupele aduse din Canada, Australia, Asia și Africa, în mijlocul luptelor noastre victorioase nu ne vom speria nici de armata promisă, — pe care poate o va și trimite — America. (Aplauze furtunoase.) Poporul german, în această ultimă fază a războiului, se va lupta cu însuflețire și mai mare ca până acum, atât la fronturi, cât și îndărătul lor.

Camera imperială a continuat, după aceasta, desbaterea bugetului.

Pentru invalizi și pentru familiile soldaților căzuți în război

Ministrul de honvezi, baronul Szurmay a depus, cum am anunțat, în parlament proiectul legii, privitoare la pensiile ce va plăti statul invalizilor și familiilor celor căzuți în luptă.

După noua lege familia celui căzut în război va avea dreptul de pensie, iar cel devenit invalid va primi pensie chiar dacă puterea sa de muncă a scăzut numai cu 20 la sută.

Pensia este de 4 feluri:

În prima clasă cei ce au pierdut 50 la sută din capabilitatea de muncă; a doua: cei ce au pierdut 52—75 la sută; a treia 76—100 la sută.

Pensia va fi pentru soldați și fruntași: cl. I. 120—180, a 2-a 240, și 3-a 360 cor., pentru un caporal sau sergent 132—198, 264 și 366 cor.. Pentru un sergent major 114—216, 288 și 432 cor.

Cei cu desăvârșire invalizi primesc adaus, care depinde de felul vătămării.

La paralizie totală pensia este de 1200 cor. pe an, la orbire 960 cor., la surzire și amputare 400; pentru un membru pierdut 400 cor. de fie-ce membru (mâna sau picior), la pierderea unui ochi 300 cor. La pierderea mânilor și a picioarelor 300 cor. de fiecare membru, la răni mai mici 120 cor.

Invalizii pot cere și pensia pe 10 ani înainte.

Sofia soldatului căzut are drept la pensie, și anume: dacă a fost căsătorită înainte de război sau în timpul războiului. Văduva soldatului căzut primește 210 cor. ca adaos.

Ajutorul pentru creșterea copiilor orfani va fi de 135 cor. de copil și se va plăti până ce copilul împlinește 17 ani. Dacă văduva se căsătorește din nou, are drept să ceară pensia și adausurile pentru 2 ani (odată pentru totdeauna) fără a mai primi altă pensie.

Copiii nelegitimi primesc același ajutor de creștere, ca cei legitimi.

Asemenea rudele celor căzuți, ca: Părinți, surori și frați fără părinți, bunici etc., au drept la ajutoare mai mici.

Ofițerii activi, cari au 35 ani de serviciu, au dreptul la pensia întreagă.

Ofițerii neactivi primesc pensie numai dacă invaliditatea lor s'a produs în timpul serviciului activ.

Ofițerii activi primesc bani de chirie, pe lângă pensie.

Dacă ofițerul a căzut în fața inamicului, văduva poate primi un adaos de 50 la sută, însă pensia nu poate trece de 800 cor. în total.

Orfanii pe urma ofițerilor căzuți primesc ajutoare de creștere până la vârsta de 24 ani.

Pensia subofițerilor activi depinde de salariul din ultima lună și de anii de serviciu. În cazuri speciale pensia poate fi mărită și la aceștia, ca la ofițeri. Suplimentul va fi la subofițeri activi 180 cor.. Adausurile pentru invaliditate sânt ceva mai mari decât la sergenții majori.

— Sânt mama lui, îl iubesc, și mă cred vinovată de trădarea lui.

Atunci ținură sfat, ce să facă cu ea.

(Va urma)

Lui Coșbuc

Ți s'a împlinit, măreț poet, dorința... De-acuma și tu dormi sub sălci bătrâne, Și despre tin' vorbesc plângând în șoapte, Și încă despre mulți vorbi vor mâne.

Și n'o să cercetezi de-acuma legea, Nici n'o să mai rupi din codru rămurea, Un vânt a frânt din codru azi stejarul, Pe-acesta-l plânge codrul, nu pe ea.

Cu toții batem doar aceeaș cale, Și când plecăm, nu-i nime cin'ne-ar plânge, Dar pentru tin' se nălță rugăciunea, A unui neam de-o lege și de-un sânge.

Și mâna morții reci și 'ntunecate A scris de mult, că așa are să fie, Și ți-a lăsat acum lira orfană, Dar cântul ei trăiește 'n veșnicie.

Ioan Berghia

Ajutoarele celor rămași pe urma subofițerilor căzuți atâră de anii de serviciu și de salariul din ultimul timp. Adușul anual de 210 cor. îl primesc și văduvele subofițerilor ca și al soldaților.

Cei rămași pe urma soldaților dispăruți, primesc aceeași pensie ca cei de pe urma soldaților morți.

Cronică școlară

— Problema coeducațiunii —

Conferința din 18/31 Mai 1918 a corpului profesoral dela gimnaziul român gr. or. din Brad a discutat chestiunea coeducațiunii în școalele medii (secundare).

Despre discuțiile urmate cu acest prilej ni se trimite raportul de mai jos:

Profesorul Dr. Pavel Oprea referează în chestiunea coeducațiunii în școalele medii următoarele:

«Am studiat coeducațiunea în baza celor scrise și publicate din conferința directorilor dela școalele medii din districtul Nagyszeben (Sibiu) ținută la 20—21 Aprilie 1914 în Erzsébetváros (Elisabetopol), în baza anuarelor școalelor medii de pe cei din urmă cinci ani, în baza publicațiilor din revista Reuniunii regnicolare a școalelor medii (Országos középiskolai Közöny) și a intuiției proprii făcute la 4/17 Mai a. c. la gimnaziul superior de conf. ag. ev. din Nagyszeben (Sibiu).

În conferința directorilor s'a accentuat coeducațiunea pe lângă următoarele restricțiuni:

1. Fetele să se primească și înscrie eleve ordinare ale școalelor medii numai în astfel de clase, unde nu s'au înscris peste șasezeci elevi ordinari;

2. Primirea să se facă pe un an numai *provisor*, și numai în baza observațiilor obiective de un an de zile să se facă *definitiv*;

3. În clasele școalelor medii să se primească numai eleve din loc și apropiere, cari sânt fide de: învățători, profesori, preoți și alți intelectuali mai de trunțe;

4. Elevele sânt supuse întocmai la aceleași discipline, ca elevii și sânt obligate să învețe aceleași studii, să pregătească aceleași lucrări scripturistice, să facă aceleași excursiuni ca elevii ordinari și să fie membri ai societății de lectură cu aceleași drepturi și datorințe ca elevii ordinari.

Dela orele de gimnastică sânt scutite până la alte dispoziții;

5. Elevele se primesc ca ordinare, numai dacă în clasa premergătoare au obținut clasificarea generală «bine» ori «foarte bine» din studii, și nota «bună» din conduita morală, altcum se lipsesc de dreptul de a fi eleve ordinare;

6. Elevele se primesc numai în baza unui concluz special al corpului profesoral aprobat de către superioritatea școlară;

7. Elevele petrec pauzele dintre ore într-o sală anume destinată spre acest scop și folosesc closetul pus anume lor la dispoziție;

8. Elevele intră în sala de învățământ îndată ce se dă signalul, ca se încep prelegerile, adică deodată cu profesorii și ocupă loc într-o grupă separată, cum află de bine profesorul de clasă;

9. Elevele ordinare se înscriu numai în clasele prima și a cincea, ear în celelalte clase numai în cazuri motivate;

10. Elevele ordinare primesc premii, iau parte la întreceri literare și pot fi scutite de didacturi întocmai ca elevii ordinari.

11. Elevele trebuie să se prezinte în clase modest îmbrăcate, în haine simple, cu șorțe și simplu pieptenate;

12. Directorii, când ospitează prin clase, sânt datori să observe cu atențiune deosebită progresul în studii și conduită a elevelor în școală.

În baza acestora, precum și a ordinului înaltului ministru de culte și instrucțiune publică Nr. 185,384/1914, prin care s'a dat voie elevelor private dela școalele medii din localitățile unde nu sânt școale medii pentru eleve, ca ele să poată lua parte la orele de lecțiuni din obiectele demonstrative;

Având apoi în vedere că la școalele medii confesionale reformate din patrie, situate în localitățile unde nu sânt școale medii de fete, deja se primesc fetele ca eleve ordinare; având în vedere spesele enorme cu care este împreună educațiunea în zilele noastre, în deosebi când părinții au mai mulți copii de crescut;

Având în vedere necesitatea ivită în urma războiului, care decurge încă, de a înlocui bărbaii, cari tot mai tare se răresc

căzând pentru tron și patrie, și astfel să conlucre și ele la îmbunătățirea sortii neamului lor, la întărirea țării și binelui obștesc precum și la promovarea luminei, culturai, și fericirii omenimei;

Având în vedere referințele noastre locale și dorul crescând al neamului nostru de a-și califica și el fetele pentru școalele superioare în institute medii ale sale, în limba și literatura maternă, și a le deschide cariere speciale practice, propun:

Fetele din Brad și jur cu începutul anului școlar 1918/19 se primesc și înscriu la gimnaziul nostru ca eleve ordinare, îndată ce produc atestat conform legii din vigoare pentru elevii ordinari, și direcțiunea gimnaziului nostru se autorizează să facă demersurile trebuincioase în această chestiune la forurile superioare școlare bisericești pentru aprobarea acestui concluz și punerea lui în aplicare la începutul anului școlar proximal. —

La discutarea acestei chestiuni, prof. Dr. Tr. Suciu constată că motivele înșirate de referent sânt suficiente, ca institutul nostru să se deschidă și pe sama elevelor ordinare, prin ceea ce acesta, institutul nostru, va deveni un centru cultural de și mai mare importanță, făcând astfel bune servicii cauzei culturale și mare ușurătate părinților scutindu-i de spese mari prin locuri îndepărtate, precum și de sarcina taxelor mari ce se impun elevilor privațiști pentru examinare; aderează deci la propunerea făcută în acest obiect.

Prof. Dr. I. Radu consimte cu argumentele desfășurate și propunerea făcută în chestiunea coeducațiunii. Convinș că prin aceasta corpul profesoral, deși crescând numărul elevilor ordinari cum se speră i se sporesc și datorințele și sarcinile, totuși cu drag declară a-și închina și mai departe puterile fizice și sufletești întru înălțarea nivelului cultural al neamului nostru mult rămas îndărăt al altor neamuri din pricina lipsei sale de educațiune, conform însușirilor sale genuine. Speră că prin aceasta neamul nostru va fi ajutat întru luminarea sa; ear institutul nostru se va înălța și mai mult în jumătatea a doua de secol, în care pășește cu începutul anului școlar următor.

Prezidentul director, Ștefan Albu, sprijinește argumentele și propunerea înaintată în privința coeducațiunii și promite a o recomanda superiorității școlare spre deosebită considerare.

Conferința cu unanimitate enunță concluzul:

«Fetele din Brad (Brad) și jur, cari vor dovedi pregătirea prescrisă în lege pentru elevii, cari se înscriu în școalele medii, se primesc dela începutul anului școlar 1918/19 ca eleve ordinare în institutul nostru gimnazial întocmai ca băieții, având aceleași drepturi și aceleași datorințe; direcțiunea gimnazială să facă demersurile de lipsă în acest obiect la superioritățile școlare, pentru ca acest concluz să fie fără amânare aprobat și pus în practică».

Știrile zilei

Doctor onorar. Facultatea de medicină a universității clujene a ales doctor onorar pe **Arhiducele Iosif**, pentru activitatea sa succesă pe terenul sanitar militar și al salvărilor de viață.

Hatmanul Skoropadski în Viena și Budapesta. Din Viena se anunță, că Skoropadski, hatmanul Ucrainei, în jumătatea a doua a lunii curente se va prezenta în audiență la Majestatea Sa în Viena. Va sosi și la Budapesta spre a se prezenta guvernului ungar.

Jubileul profesorului Dr. Ioan Urban Jarnik. În 29 Mai a împlinit 70 de ani distinsul profesor **Dr. Ioan Urban Jarnik** din Praga. Venerabilul septuagenar este, cum se știe, admirator al aptitudinilor sufletești ale poporului românesc. A contribuit cu condeiul la răspândirea cunoștințelor despre poporul nostru și a luat parte deoseori la manifestațiile culturale din deosebite centre ale țărilor locuite de români. În cursul crâncenului război a ocrotit ca adevărat părinte pe soldații noștri aflați prin spitalele și lazaretele orașului Praga. Dorim distinsului jubilar viață îndelungată și multe succese în munca sa desinteresată.

După război. Se scrie dela Iași: **Di Colescu**, directorul general al statistice din ministerul de domenii, a stabilit câteva date asupra numărului populației României, după semnarea păcii și alipirea Basarabiei.

Din această statistică, reese că populația țării este de aproximativ 8,775.000 locuitori.

La intrarea în acțiune, populația țării era de 7,800.000 locuitori în întreaga țară, cuprinzându-se și locuitorii din Dobrogea.

Pierderile din cauza războiului, boalelor, accidentelor etc. se pot evalua după socotelile făcute pentru Moldova la 800.000 oameni.

Prin rectificările de frontieră, în urma tratatului de pace, se pierd 725.000 locuitori, cifră în care se cuprinde Dobrogea cu Cadrilaterul și regiunea Carpaților, și anume: 274.000 populația Cadrilaterului, 210.000 a județului Constanța, 153.000 a județului Tulcea. La Carpați, prin rectificări, se pierd 131 sate, 20.500 gospodării și 88.000 locuitori.

Prin unirea Basarabiei, România câștigă în schimb 2,500.000 locuitori.

Făcându-se comparația cifrelor de mai sus, reese că țara are acum un *spor* de populație de *un milion*, față de situația din August 1916.

Antanta voințe să samene revoluție. Văzând înțelegerea că prin armă nu poate câștiga victoria, acum se încearcă să producă revoluție în sânul naționalităților din monarhia austro-ungară. Voințe să sprijinească mai ales cauza boemilor și a slavilor de sud prin faptul că le pune în vedere drepturi de stat. În Versailles cu ocazia conșiliului de război, miniștrii preșidenți ai înțelegerii au recunoscut de necesară înființarea statului independent *polon*, iar Statele Unite au recunoscut *boemilor, slavilor și slavilor de sud* dreptul de a aspira la viață națională. S'au luat dispoziții, ca astfel de măsuri să rămână în lumea închipuiriilor deșarte.

Wilson și pacea. Wilson a adresat ziaristilor din Mexico o vorbire în care sub raportul posibilității unei păci generale între altele a zis: «Recomand, să primim acordul, ca în cazul, când e atacată integritatea vreunei puteri dintre noi, toate celelalte state să-l atace împreună pe cel ce a pornit atacul. Acesta e principiul fundamental al păcii viitorului. Pacea numai prin încredere reciprocă se poate sălăși întru noi».

Ce foi se citesc mai mult în Anglia. Toate ziarele engleze, care propagă pace și înțelegere, se tipăresc într-un număr de exemplare, ce sporește zilnic. În fruntea lor stă *Daily News*: acest mare ziar apare acum în peste *un milion* de exemplare. Dimpotrivă, *Morning Post*, care atăță la război, nu se mai desface, decât cel mult în 50 de mii exemplare pe zi.

Mandatul dela Eger. Alegerea de deputat în cercul dela Eger s'a ținut în 11 Iunie. Erau doi candidați: contele *Ioan Zichy*, și *Ioan Vass* aderent al partidului Károlyi. S'au dat 1429 voturi, din care Vass a primit 759, contele Zichy 670. Astfel *Ioan Vass* s'a declarat ales. În cercurile politice din capitală a făcut senzație împrejurarea, că ministrul de culte a rămas în minoritate.

† **Valeriu Uvegeș.** În Cluj a încetat din viață funcționarul de bancă **Valeriu Uvegeș**, fost timp de 25 ani în serviciul institutului «Albina», ear mai în urmă conducător al agenturii principale din Brașov a Băncii generale de asigurare. Din cauza întâmplărilor cunoscute ale anului 1916, a îndurat multe suferințe. Moare în etate de 57 de ani. Odihnească în pace!

Detragerea ajutorului de stat. Citim în *Unirea* că fostul ministru de culte Apponyi a detras ajutorul dela toate școalele greco-catolice române subvenționate de stat din comitatele Bistrița-Năsăud, Târnava-mare, Făgăraș, Sibiu și Hunedoara. Conducătorii bisericii surori, Preasfinții episcopi Dr. Demetriu Radu, Dr. Valeriu T. Frentiu, Dr. Iuliu Hossu și vicarul capitular Dr. Vasile Suciu au ținut la Orade o conferință episcopescă în 30 Mai și au hotărât, că dacă ordonanța nu se va revoca, episcopatul este decis a susține școalele din puterile proprii ale credincioșilor.

Hymen. *Emilia Muntean* din Henig, și absolventul de teologie *Virgil Cucuiu* din Budiul de câmpie, căsătorii.

Pentru orfelinat. Ni se scrie: Timpurile mari totdeauna au născut idei mari.

Mari și grele sânt timpurile prin care trecem; dar în raport direct cu acelea sânt și unele idei, pornite pe calea înfăptuirii și scoase la suprafață tocmai în aceste vremi năpraznice.

Cruzimele zilelor de azi au născut orfelinatul nostru din Sibiu, cu scopul ca prin milostenia acestuia să se svante la crimele multor ființe nevinovate.

Instituțiunea aceasta va isbuti să contrabalanseze în mare parte efectele durerose ale cruzimei.

În ziua sfintei sărbători *Constantin și Elena* un mănunchi de doamne și domni înconjurau masa cu felurite bunătați, din casa primitoare a părintelui **George Popovici** din Sânt-Andreș. Era semnul extern al unei bucurii familiare, produsă prin soirea unui nou *George* în familia fericitului preot. Manifestarea bucuriei obișnuite la botezuri n'a putut fi întunecată cu totul de jalea vremilor. La masă a stăpânit multă voie bună...

Dar, în mijlocul animației, societatea întrunită n'a putut să nu se gândească și la mulțimea celor mici, cari sufer pe urmele războiului. Drept urmare s'au dăruit pentru *orfelinatul nostru din Sibiu* următoarele sume:

1. Nașul: George Rain, preot în Nădaștia inferioară	10 Cor.
2. Nașa: Maria Rain	10 "
3. George Popovici, preot, Năd. sup.	10 "
4. George Copos, preot, Cristur	5 "
5. Ecaterina Copos, soția sa	5 "
6. Ioan Popovici, preot, Cănel	5 "
7. Ana Popovici, soția sa	5 "
8. fiica acestora, Mărioara	6 "
9. Ioan Popovici, învățător, Sânt Andreș	5 "
10. Hortenzia Popovici, soția sa	5 "
11. Abel Bera, Sânt Andreș	5 "
12. Lucreția Bera	5 "
13. Petru Morar și soția	10 "
14. George Popovici (fericitul tată)	10 "
15. Lucr. Popovici (fericita mamă)	10 "
16. Liviu și Titu (frații micuțului)	12 "
17. George «eroul zilei»	6 "

Cu totul 124 Cor.

Pildă de urmat. (R.)

Intrunirea învățătorimii. Liga regnicolară a reunitilor învățătoresți din Ungaria a convocat pe zillerii culturii, pe învățători, în Budapesta pentru ziua de 8 Iunie a. c. S'au prezentat foarte mulți învățători, în sala veche a parlamentului, participând și elementele radicale și social-democrate, care au voit să strecoare în cei prezenți ideea statificării *tuturor* școalelor de caracter confesional. S'a și făcut propunere în direcțiunea aceasta, dar majoritatea n'a luat în considerare. Învățătorii s'au prezentat la ministrul de culte și instrucțiune publică prin o deputațiune, care i-a înaintat un memorandum în interesul îmbunătățirii stării materiale a învățătorimii. Ministrul în răspunsul său a dat de știre, că fiecare învățător va primi ajutor de o mie coroane și câte 400 de tot membrul familiei sale.

Un nou legat pentru meseriași. Neconsolata văduvă preoteasă *Ioana Dan n. Mosora* și fiul său *Ioan Dan*, paroh în Șard, (protopresbiteratul Sighișoara), actual preot c. și r. militar, cu prilejul aniversării al 2-lea dela moartea iubitului și neuitatului soț respective tată *Ioan Dan*, fost paroh în Șard, decedat la 1 Mai 1916, și întru eternizarea memoriei binecuvântate a lui, pun temei cu 100 cor. la «*Legatul presbiterul Ioan Dan pentru ajutorarea copiilor săraci din Șard, aplicați la meserii*», ce se atașază la «*Fondul Episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăceilor meseriași*», al «*Reuniunii sodalilor români din Sibiu*». Pentru această jertfă, bine plăcută și oamenilor și lui Dumnezeu, implorând odihnă lină celui mutat dela noi și mângâiere celor îndurați, exprimă sincere mulțumite: *Vic. Tordășianu*, prezident.

Rectificare. În foișoara numărului trecut al ziarului nostru să se îndrepteze cuvântul *rane* din coloana a patra, ultimul șir al paginii prime, în *rase*; ear cuvântul *primi* din col. III, șirul 8 din jos, pe pagina a doua, în *pieră*.

Teatre în Sibiu

Teatrul orașului. Director: Leo Bauer.

Sâmbătă, în 15 Iunie: *Bărbatul care rade* (Der lachende Ehemann), operetă de E. Eysler.

Duminecă, d. a. la 3 ore, cu prețuri reduse: *Contele de Luxemburg*. Seara: *Bărbatul care rade*, operetă.

Luni: *De demult*, operetă.

Inceputul la: 7½ ore seara.

Teatrul cinematograf. Apollo. Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth.

Sâmbătă: *Focul pustiiilor*, dramă în 3 acte, în primul rol cu V. Psylander.

Duminecă și Luni: Film interesant, cu *Henny Porten*.

Inceputul la: 7 și 9 ore seara.

Publicațiune.

Spoitul saelor din institutul seminarului arhidiecezan «Andreian» (strada Măcelarilor Nr. 24) și reparaturile de zidărie, precum și reparaturile mobilierului institutului și alte lucrări de măsur, se dau în întreprindere prin oferte, cari sunt a se prezenta Direcțiunei institutului în plicuri închise până la 5/18 Iunie a. c. 12 ore a. m.

Informațiuni despre lucrările de îndeplinit dă subscrisul econom seminarial.

Lucrările sunt a se efectui conform înviațiunilor și sub supravegherea și controlul subscrisului până la 1/14 August a. c.

Acceptarea ofertului este de competența Preaveneratului Consistor arhidiecezan.

Sibiu, la 25 Mai 1918.

Aurel Popoviciu,
econom seminarial.

**Potire, Discuri, Linguri,
rife, Cădelnițe, Cruci și
: : : Cădele : : :**

se pot procura prin

Librăria Arhidiecezană.

La Librăria arhidiecezană din Sibiu—Nagyszeben se află de vânzare următorii numeri din

Biblioteca școlară

îngrijită de **V. Stan**, profesor.

- Nr. 1. Legende, de S. Fl. Marian.
" 2. Epușat.
" 3. Balade populare, de V. Alecsandri.
" 4. Din lumea păsărilor, legende după S. Fl. Marian.
" 5. Sentinela română, de V. Alecsandri.
" 6. Prihorul.
" 7. Împăratul Rogojină.
" 8. În noaptea sfântă.
" 9. Țara pomilor.
" 10. Luptele lui Traian cu Dacia, după A. Vlăduț.
" 11. În Nazaret.
" 12. De Crăciun.

Prețul: de fiecare număr **10 fil.** plus
porto postal recomandat 40 fil.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu,
: Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Șpan

conferență cetită la congresul învățăto-
: : rilor gr.-or. români din Biharia : :

de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu—
: : Nagyszeben, se află de vânzare : :

Biserica catedrală

dela

Mitropolia ortodoxă română în Sibiu.

Istoricul zidirii (1857—1906)

de

**Dr. Ilarion Pușcariu,
Dr. E. Miron Cristea și Mateiu Voileanu.**

Cu 24 ilustrațiuni și 3 faesimile.

Prețul 4 cor., plus 60 fil. porto recomandat.

A apărut și se află de vânzare la Librăria
: Arhidiecezană din Nagyszeben—Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

intocmit pentru trebuințele preoților ro-
mâni și ale elevilor seminariali

de

Aurel Popoviciu,
duhovnic-econom seminarial, instructor de cân-
tări bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiece-
zan prin decisiul din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu **5 Cor.**
plus 50 fil. porto, recomandat.

A apărut

în editura Comisiunei administrative a ti-
pografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

În care se cuprind: Rugăciune de dimi-
neată; rugăciunea sfintei treimi; rugă-
ciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul
„Miluște-mă Dumnezeule”, etc.; rugă-
ciunile mesei; Simbolul credinței; rugă-
ciune de seară; rugăciune către Dum-
nezeu Tatăl; rugăciune către Născătoare
de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci;
rugăciune către domnul nostru Iisus Cri-
stos și rugăciune la nenorociri și alte
necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la Li-
brăria arhidiecezană, și se vinde legată în co-
loare roșie și vânătă cu **40 fileri.**

Format plăcut, mic, pentru a se putea
purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la
comandă de cel puțin 50 exemplare, pe lângă
achitarea prețului sau expedarea cu rambursă,
li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte cores-
punzătoare nu numai pentru trebuințele sufle-
tești ale ori căruia creștin, ci și ca dar la co-
pii, precum și pentru ostașii din război, atât
după cuprins, cât și după format și exterior.

În editura Comisiunei administrative a ti-
: : pografiei arhidiecezane a apărut : :

Acaftistul

**Preasfintei Născătoare de Dumnezeu
și alte rugăciuni**

cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn
Vasilie, arhiepiscop al bisericii ortodoxe
române din Transilvania și mitropolit al
Românilor de religiuinea gr.-or. din Ungaria
și Transilvania, consilier intim de stat al
Majestății Sale ces. și reg.

În această ediție augmentată, (469 pagini) se cuprind:
Rugăciunile dimineții, de seară și pentru fiecare zi
din săptămână. Canonul de rugăciune de toate zi-
lele. Rugăciunile dumnezeiești liturgice. Canon de po-
caină către Domnul nostru Iisus Cristos. Rugăciune
înainte de ispovedanie și învățătură pentru ispo-
vedanie. Rugăciunile sfintei cuminăcături. Canonul
sfintei cuminăcături. Rugăciunile după sfânta cu-
minăcătură. Rugăciunile către Dumnezeu Savaot.
Rugăciunile către Domnul nostru Iisus Cristos. Ru-
găciune de toate zilele către Născătoare de Dum-
nezeu. Rugăciune către Născătoare de Dumnezeu.
Acaftistul Domnului nostru Iisus Cristos. Canon de
umilință către Domnul nostru Iisus Cristos. Acaft-
istul preasfintei de Dumnezeu Născătoare. Canon
de mulțumită către preasfânta Născătoare de Dum-
nezeu. Rugăciunile către preasfânta Născătoare de
Dumnezeu. Canonul sf. Nicolae. Rânduiala Para-
clisului preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Cin-
stitul paraclis al preasfintei Născătoare de D-zeu.
Canon de rugăciune către Îngerul păzitor al vieții
omului. Canon de rugăciune, ce se cântă către toate
puterile cerești și către toți sfinții. Rugăciunile mesei.
Rugăciunea școlarului. Rugăciunea unui fiu sau a
unei fice pentru tatăl sau mama sa. Rugăciunea
pentru protector sau binefăcător. Rugăciunea unui
soț pentru soție și a unei soții pentru soțul său.
Rugăciunea tatălui și a mamei pentru pruncii lor.
Rugăciune la ziua aniversării numelui sau nașterii.
Rugăciune când cineva se află în nenorociri și
supărări. Rugăciune pentru vrăjmași. Rugăciune în
timp de trăsnete, de fulgere și de cutremure. Ru-
găciunea stăpânului de casă. Rugăciune pentru tot
ce privește mântuirea. Rugăciune către Domnul
nostru Iisus Cristos. Rugăciune la sărbătoarea Bunei-
vestirii. Rugăciune la sărbătoarea Adormirii Maicii
Domnului. Rugăciuni către: Ioan Prorocul, Sf. Ni-
colae, Sf. George, Sf. Dimitrie, Mucenița Ecaterina,
Maica Paraschiva, Sf. Ana (maica Născătoare de
Dumnezeu), Sf. Mironosită și Maria Magdalena. Ru-
găciune pentru cei răposați. Rugăciune la ziua Împă-
ratului. Rugăciune la Nașterea Domnului. Rugăciune
în fiecare post. Rugăciune la Învierea Domnului.
Rugăciune la Rusali. Rugăciune la orice neputință.
Rugăciune la vreme de foamete. Rugăciunea ne-
gustorului. Rugăciunea plugarului la sămănat. Ru-
găciunea lucrătorului de vii. Rugăciunea lucrătorilor
la ocne și băi de aur. Rugăciunea oierului. Rugă-
ciunea călătorului. Sinaxar peste tot anul. Păscălia.

Se află în depozit spre vânzare
la „Librăria Arhidiecezană”.

Prețul unui exemplar:

Legătură simplă 5 Coroane, plus porto postal re-
comandat 60 fileri. — Legătură imitație de piele
7 Coroane, plus porto postal recomandat 60 fileri.

Revanzătorilor li se dă 10% rabat.

În editura Comisiunei administrative a ti-
: : pografiei arhidiecezane a apărut : :

Manual de cântări bisericești

sau

Octoiul mic

care cuprinde: Rânduiala Vecerniei, Utre-
niei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru
Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele,
Catavasiile, Irmoasele, Svetiile ș. a.

Se află în depozit spre vânzare la
„Librăria Arhidiecezană”.

Prețul unui exemplar:

Legătură simplă Cor. 550, plus porto postal re-
comandat 70 fileri. — Legătură imitație de piele
Cor. 750, plus porto postal recomandat 70 fileri.

Revanzătorilor li se dă 10% rabat.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu-
Nagyszeben se află de vânzare:

Semințe din agrul lui Cristos

cuvântări bisericești pe toate Duminecile
și sărbătorile de peste an, precum și la
casuale bisericești, publice și private

de

Zacharia Boiu, fost asesor consist., etc.

Tomul I: Cuvântări la Duminecile de peste an.

Tomul II: Cuvântări la praznicele și sărbătorile
de peste an, precum și la casuale
bisericești.

Tomul III: Cuvântări bisericești la înmormântări,
parastase și alte festivități funebreale.
Adaus de texturi biblice pentru cu-
vântări funebreale.

Cuvântări funebreale și memoriale.

Prețul: de fiecare tom **3 Coroane**
plus porto postal 3 Coroane.

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de

Abatele Metodi Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.

Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu
: Nagyszeben se află de vânzare :

Casa dela Jerihon

omili și cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 7 + porto recom. 50 fil.

„Biblioteca Șaguna”

Redactată de **Dr. I. Lupaș, Săliște.**

Nr. 16—36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la Librăria Arhi-
diecezană în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor.
250, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evange-
liști în față și la mijloc restignirea, tot aceeași și în dos, foile aurite,
cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **300 cor.**

Aceiași legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar
în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu
copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **250 cor.**

Aceiași legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc
restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce,
foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **20 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți impri-
mați evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite cu cutie de
păstrat **80 cor.**

Evangelia legată în piele roșie cu cadru aurit și la mijloc cu
o cruce imprimată foile colorate galben, **50 cor.**

Din cauza scumpirii materialului, s'a urcat prețul.

Încercați

În ziarul **Telegraful Român**, care apare de 3 ori pe
săptămână, se publică cele mai ieftine

inserate și reclame

cu deplin succes. — Adresa: Administrația **Telegraful Român**,
: : : Sibiu (Nagyszeben), Strada Măcelarilor 45. : : :

Cei ce fac comande pe temeiul acestor reclame și inserate, să amin-
tească totodată și numele foii noastre.